

Advies Netwerk Notarissen Consultatie wetsvoorstellen modernisering personenvennootschappen

inleiding

Met dit advies reageert Netwerk Notarissen op de wetsvoorstellen die zien op de modernisering van het wettelijk kader voor personenvennootschappen.

Netwerk Notarissen stelt voorop dat het wenselijk is op korte termijn tot wetgeving te komen voor personenvennootschappen. In deze bijdrage gaan we in op een aantal onderdelen uit de wetsvoorstellen. Mede vanuit onze ervaringen in de notariële praktijk formuleren we op deze onderdelen een advies met aanbevelingen om te verwerken in het wetsvoorstel.

Vooraf merken we graag op dat het in 2011 ingetrokken wetsvoorstel tot vaststelling van titel 7.13 BW¹ wat ons betreft in hoofdzaak een goede regeling inhield. Dit voorstel is ingetrokken omdat het volgens de minister te weinig recht deed aan de primaire doelstelling van het voorstel, namelijk het faciliteren van ondernemers. Het zou te weinig steun hebben gekregen van de beoogde gebruikers, met name ondernemers in het midden- en kleinbedrijf.² Het ter consultatie voorgelegde voorstel wijkt op meerdere onderdelen af van het ingetrokken voorstel. Zo is de mogelijkheid van de openbare personenvennootschap zonder rechtspersoonlijkheid niet in het huidige voorstel opgenomen. Wij vragen ons af in hoeverre het huidige voorstel als een verbetering voor de doelgroep wordt gezien en zijn geïnteresseerd in de resultaten van het onderzoek hiernaar.

voorontwerp Wet modernisering personenvennootschappen

1. definitie personenvennootschap

In art. 800 van het voorontwerp wordt een personenvennootschap gedefinieerd als 'de overeenkomst tot samenwerking in de uitoefening van een beroep of bedrijf voor gemeenschappelijke rekening (...)'. Dit is een andere omschrijving dan in de huidige wet, waarin de term 'beroep' niet wordt gebruikt. Ook wijkt het af van de regeling in het ingetrokken voorstel. Daarin ging het om 'het uitoefenen van een beroep of bedrijf dan wel tot het verrichten van beroeps- of bedrijfshandelingen'. We vragen ons af of hiermee een beperking ten opzichte van het huidige recht en/of ten opzichte van het eerdere voorstel is beoogd en waarom hiervoor gekozen is.

advies:

Om onduidelijkheid in de praktijk te voorkomen raden we aan om de begrippen 'beroep' en 'bedrijf' in de wet te definiëren.

2. rechtspersoonlijkheid

Voorgesteld wordt om aan alle openbare personenvennootschappen rechtspersoonlijkheid toe te kennen. Hoewel dit voor veel personenvennootschappen een welkome mogelijkheid zal zijn, zijn er ook personenvennootschappen waarvoor dat niet geldt. We vinden het daarom jammer dat de keuze

---

¹ Kamerstukken I 2004/05, 28 746, A en Kamerstukken II 2006/07, 31 065, nr. 2.

² Kamerstukken I 2011/12, 31 065, D.

tussen een openbare personenvennootschap met en een openbare personenvennootschap zonder rechtspersoonlijkheid niet in dit voorstel is teruggekomen.

Opvallend is dat er in het voorontwerp niet voor is gekozen inschrijving in het handelsregister of oprichting bij een notaris als constitutief vereiste te stellen voor echtspersoonlijkheid. Het 'zijn' van een openbare personenvennootschap is voldoende om rechtspersoonlijkheid verkrijgen. De rechtspersoon kan dus vrij ongemerkt ontstaan; twee personen die een samenwerkingsovereenkomst hebben gesloten en in dat kader onder een naam handelen, kunnen al als openbare personenvennootschap kwalificeren. Het voorontwerp gaat dus uit van handelingen waaruit kan blijken dat er een personenvennootschap, en dus rechtspersoonlijkheid, is. Wij zien hierbij de volgende nadelen:

- Voor het rechtsverkeer is het van belang dat duidelijk is of er rechtspersoonlijkheid is en wanneer een rechtspersoon ontstaat en eindigt, omdat deze zelf bezittingen en schulden kan hebben. En als er een rechtspersoon is: welke bezittingen en welke schulden van de rechtspersoon zijn en dus niet van de vennoten privé. Dit is belangrijk om te weten voor de vennoten zelf, maar ook voor iedereen die met de personenvennootschap te maken heeft, zoals financiers, de Belastingdienst en andere overheidsinstanties, partners/echtgenoten van vennoten en erfgenamen van vennoten. Met de voorgestelde regeling is er een grotere kans op onduidelijkheid hierover, omdat het ontstaan van rechtspersoonlijkheid niet wordt gekoppeld aan een objectief bepaalbaar moment.
- Als vennoten zich er niet bewust van zijn dat tussen hen een openbare personenvennootschap is of kan ontstaan, dan zullen zij ook niet op de hoogte zijn van de juridische gevolgen daarvan. Dat zien wij in de notariële praktijk ook nu al bij de maatschap en vennootschap onder firma. Als vennoten hun overeenkomst al schriftelijk hebben vastgelegd, komt daar lang niet altijd een jurist aan te pas. Het gevolg is dat de kwaliteit van de contracten onvoldoende is en belangrijke onderdelen niet of onvolledig zijn geregeld.
- Onduidelijkheid over het (moment van) ontstaan van een rechtspersoon zorgt voor rechtsonzekerheid en kan daardoor leiden tot geschillen die aan de rechter worden voorgelegd. Dit zorgt voor een zwaardere belasting van de rechtspraak. Ook in het erfrecht geldt een bepaling waarin aan (feitelijk) handelen een rechtsgevolg is verbonden: in art. 4:192 is bepaald dat een erfgenaam (zuiver) kan aanvaarden door zich als zodanig te gedragen. Geschillen of van zulk gedrag sprake is worden regelmatig aan de rechter voorgelegd. We verwachten dat iets soortgelijks bij de personenvennootschap zal gebeuren.

Nu het volgens het voorontwerp gewenst is dat een openbare vennootschap rechtspersoonlijkheid krijgt, zijn wij van mening dat de betrokkenheid van de notaris voor de totstandkoming van de openbare vennootschap een belangrijke meerwaarde heeft: zowel voor de vennoten als voor derden (het rechtsverkeer). Door de notariële tussenkomst wordt het duidelijk op welke moment en tussen wie de openbare vennootschap is ontstaan. Ook een juiste inschrijving in het handelsregister en het ubo-register wordt hiermee gewaarborgd. Daarnaast kunnen de vennoten zich dan door de notaris laten informeren en adviseren over de juridische gevolgen van en mogelijkheden met betrekking tot hun samenwerkingsovereenkomst.

Kortom: de voordelen voor alle betrokkenen (dus zowel de vennoten zelf, derden met wie zij handelen, schuldeisers en overheidsinstanties) zijn dermate groot dat wij van mening zijn dat een zorgvuldige overweging over de rol en betrokkenheid van de notaris gerechtvaardigd is.

advies

1. Wij adviseren om de keuze voor een openbare personenvennootschap met en een openbare

personenvennootschap zonder rechtspersoonlijkheid mogelijk te maken, in plaats van het automatisch verbinden van rechtspersoonlijkheid aan een openbare personenvennootschap.

2. Wij adviseren om alleen dan rechtspersoonlijkheid aan de openbare personenvennootschap te verbinden als objectief is vast te stellen dat de rechtspersoonlijkheid bestaat. Dit zorgt voor duidelijkheid voor zowel de vennoten als voor derden en de overheid. De meest eenvoudige manier is om notariële tussenkomst te vereisen.

3. de rechtsbevoegdheid van een ingeschreven personenvennootschap

Het zijn van rechtspersoon zorgt in het voorstel nog niet voor volledige rechtsbevoegdheid. De rechtsbevoegdheid van een personenvennootschap is beperkt zolang deze nog niet is ingeschreven in het handelsregister. Daarmee ontstaat een soort tussenfase, waarvan wij ons afvragen wat de toegevoegde waarde is. Het lijkt ons beter om dit niet te splitsen en de rechtspersoonlijkheid met volledige rechtsbevoegdheid pas te laten ontstaan bij notariële akte (zie ook hiervoor onder 2.) Door de notariële tussenkomst is een tussenfase niet nodig.

Om rechtspersoonlijkheid of volledige rechtsbevoegdheid te krijgen hoeft er geen schriftelijke (samenwerkings)overeenkomst te zijn en er is ook geen mogelijkheid of verplichting om deze te deponeren. Hierdoor is bij de personenvennootschap niet controleerbaar welke afspraken er zijn gemaakt over bijvoorbeeld het verkrijgen, vervreemden en bezwaren van registergoederen en hoe een besluit daarover moet worden genomen. Mogelijk beperkt het ontbreken van deze controlemogelijkheid de personenvennootschap op bepaalde gebieden, het zou bijvoorbeeld de bereidwilligheid van banken om een aankoop te financieren met een hypothecaire geldlening negatief kunnen beïnvloeden.

advies

1. Wij adviseren geen onderscheid te maken tussen de rechtspersoonlijkheid zonder en met volledige rechtsbevoegdheid en beide te laten ontstaan bij notariële akte.
2. Net zoals de statuten bij een B.V., zou het voor de personenvennootschap verplicht moeten zijn (bepaalde onderdelen uit) hun samenwerkingsovereenkomst te deponeren in het Handelsregister.

4. gevolgen voor toezicht, belastingen en het voorkomen van witwassen

De notaris is bij onder meer de overdracht van registergoederen en van aandelen in een B.V. of (niet-beursgenoteerde) N.V. niet alleen van toegevoegde waarde voor de partijen zelf. De akte geeft ook duidelijkheid aan derden en wordt geregistreerd bij de overheid. Zo vormt de notariële akte een bron van informatie voor onder andere de belastingdienst.

Met de voorgestelde is regeling is er weinig zicht op de uiteindelijk belanghebbenden van een personenvennootschap. Uit het handelsregister blijkt wel wie er vennoot zijn, maar niet voor welk deel zij gerechtigd zijn. Hoewel de personenvennootschap in bepaalde gevallen verplicht is een wijziging in de gerechtigdheid door te geven aan het ubo-register, kunnen vennoten verder zonder enige kenbaarheid hun gerechtigdheid in de personenvennootschap wijzigen. Hierdoor verdwijnt de controlebaarheid voor notarissen en andere dienstverleners, maar ook voor overheidsinstanties als de belastingdienst en opsporingsdiensten. Wij denken dat dit niet past in deze tijd, waarin juist wordt geprobeerd om meer houvast te krijgen op constructies die gerechtigdheid en financiële belangen aan het zicht en de controlebaarheid proberen te onttrekken. Een oplossing kan ook hier gevonden worden in betrokkenheid van de notaris.

De voorgestelde regeling kan voor de overheid ook leiden tot het mislopen van overdrachtsbelasting ten aanzien van registergoederen die eigendom zijn van personenvennootschappen. De regeling van art. 4 van de Wet op belastingen van rechtsverkeer heeft geen vat op niet-kenbare wijzigingen in de gerechtigdheid van vennoten in een personenvennootschap.

advies

Wij adviseren om te onderzoeken op welke manier de veranderingen in de vennoten bij de personenvennootschap controleerbaar kunnen worden gemaakt. Een eenvoudige oplossing is het betrekken van een notaris bij het wijzigen van de belangen van vennoten.

5. stille vennootschap wordt openbare vennootschap

In art. 810 lid 2 van het voorontwerp is opgenomen dat als een stille personenvennootschap openbaar wordt door inschrijving in het handelsregister, het vermogen van de stille personenvennootschap onder algemene titel overgaat op de openbare personenvennootschap. Maar een stille personenvennootschap kan ook op een andere manier openbaar worden: doordat zij voldoet aan de vereisten die art. 800 lid 2 stelt. Uit het voorontwerp wordt niet duidelijk wat er in dat geval met het vermogen van de stille personenvennootschap gebeurt. In de MvT bij de fiscale maatregelen lijkt ervan uitgegaan te worden dat dan ook een overgang plaatsvindt (eerst van de economische eigendom en later - na inschrijving in het handelsregister - van de juridische eigendom).

advies

Wij adviseren dit artikel te verduidelijken en te omschrijven wat er met het vermogen van een stille vennootschap gebeurt als deze openbaar wordt, anders dan door inschrijving in het handelsregister.

6. aansprakelijkheid

Op de hoofdelijke aansprakelijkheid van vennoten bij verzuim van de openbare personenvennootschap, geeft het voorstel een uitzondering. In het ingetrokken voorstel was sprake van hoofdelijke aansprakelijkheid 'tenzij de tekortkoming hem niet kan worden toegerekend'. Het huidige voorstel geeft als uitzondering de situatie dat een personenvennootschap een opdracht heeft ontvangen waarvan de uitvoering aan een vennoot is toevertrouwd. De invalshoek is anders, maar naar onze mening is de 'oude' uitzondering juridisch gezien concreter. We denken dat die tot minder procedures zal leiden, en dus minder zwaar op de rechtspraak zal drukken, dan de voorgestelde uitzondering.

advies

Wij raden aan de uitzondering op de hoofdelijke aansprakelijkheid te formuleren zoals dat in het ingetrokken voorstel is gedaan.

7. voortzetting door enig overgebleven vennoot

Een openbare personenvennootschap wordt ontbonden als de voorlaatste vennoot uittreedt. Art. 815 van het voorontwerp geeft de overblijvende vennoot dan gedurende drie maanden een aantal mogelijkheden. Wij merken hierbij een aantal aandachtspunten bij de voorgestelde regeling op:

- In de praktijk kan onduidelijkheid bestaan over het exacte moment van uittreden van een vennoot. Het gevolg daarvan is dat er ook onduidelijk bestaat over de start en het einde van de driemaands periode. Deze onduidelijkheid kan het gevolg zijn van discussie tussen de vennoten, maar kan ook alleen voor derden bestaan: als de uittreding bijvoorbeeld niet aan het handelsregister is doorgegeven. We zien daarom liever een objectief bepaalbaar moment als start van die periode, bijvoorbeeld het moment van uitschrijving van de voorlaatste vennoot bij het handelsregister.
- Lid 1 sub a van art. 815 geeft de overblijvende vennoot de mogelijkheid om de vereffening drie maanden op te schorten. Als binnen die termijn een tweede vennoot toetreedt, is de personenvennootschap 'geheeld'. Drie maanden is een vrij korte periode. Wat zijn de overwegingen geweest om voor deze termijn te kiezen?

- Tussen vennoten kan discussie bestaan over het al dan niet geëindigd zijn van hun samenwerking of het al dan niet uitgetreden zijn van een van hen. Het voorontwerp gaat er in art. 815 lid 2 van uit dat bij een ontbinding onder voorzetting van de activiteiten, de overblijvende vennoot de ontbinding van de personenvennootschap inschrijft in het handelsregister. Daardoor eindigt de personenvennootschap en gaat het vermogen onder algemene titel over op de overgebleven vennoot. Het lijkt ons goed als er waarborgen getroffen worden om de belangen van de voorlaatste vennoot te beschermen, bijvoorbeeld in een bepaalde vorm van controle op diens uitschrijving.
- Onze ervaring is dat vennoten (en maten) zich lang niet altijd bewust zijn van de juridische gevolgen van hun samenwerking. Wij kunnen ons daarom voorstellen dat de overblijvende vennoot zich niet bewust is van de juridische gevolgen van het uittreden van de voorlaatste vennoot en dat deze de activiteiten daarom voortzet zonder actie te ondernemen. Op grond van het voorontwerp lijkt het gevolg hiervan te zijn dat het vermogen van de openbare vennootschap dan na (ruim) drie maanden onder algemene titel overgaat op de overblijvende vennoot. Dit wordt niet gekoppeld aan de wil van de voortzetter en ook niet aan het al dan niet volgen van de (verzet)procedure die is beschreven in lid 3. Wij menen dat er voor de voortzettende vennoot een mogelijkheid moet zijn om van de verkrijging onder algemene titel af te zien. Dat kan bijvoorbeeld door die overgang pas na een schriftelijke of notariële verklaring van de overblijver te laten plaatsvinden. Hier kan dan als eis aan verbonden worden dat de procedure van lid 3 gevolgd is.
- Met betrekking tot de overgang onder algemene titel van registergoederen en aandelen op naam is in lid 5 bepaald dat opgave wordt gedaan aan de openbare registers. Voor de overgang van registergoederen betekent dit dat een notariële registerverklaring bij het Kadaster wordt ingeschreven. Voor aandelen op naam, ervan uitgaande dat hiermee aandelen in een B.V. of (niet-beursgenoteerde) N.V. worden bedoeld, bestaat op dit moment geen openbaar register. Een notaris kan alleen een registerverklaring afgeven (of een andere akte passeren waarbij over registergoederen/aandelen beschikt wordt) als objectief en onomstotelijk kan worden vastgesteld dat en wanneer de overgang onder algemene titel inderdaad heeft plaatsgevonden. In de notariële praktijk zien we dat er veel 'fout' gaat met personenvennootschappen en registergoederen in de fase voordat de notaris ingeschakeld wordt. Bijvoorbeeld een overdracht van economische eigendom die niet meer te herleiden valt of onduidelijkheid over het antwoord op de vraag of nu de economische eigendom in het vermogen van de personenvennootschap valt of dat het goed slechts in gebruik en genot is gegeven.³ Ter bescherming van de belangen van de voorlaatste vennoot en ten behoeve van de rechtszekerheid zien wij de overgang onder algemene titel graag met meer waarborgen omkleed.
- Lid 6 van het voorgestelde artikel 815 regelt dat schuldeisers van de voormalige personenvennootschap voorrang hebben op de goederen die tot de personenvennootschap behoorden, boven andere schuldeisers van de voortzetter. Wij vragen ons af op welke manier wordt vastgelegd welk vermogen uit de personenvennootschap afkomstig was. Kan er bovendien sprake zijn van zaaksvervanging?

advies

Wij adviseren:

1. De driemaands termijn van art. 815 te laten starten op een objectief bepaalbaar moment.
2. Een mogelijkheid te creëren voor de overblijvende vennoot om af te zien van de overgang onder algemene titel of de overgang pas te laten plaatsvinden na een schriftelijke of notariële verklaring

---

³ zie bijvoorbeeld Hoge Raad 10 juni 2022, ECLI:NL:HR:2022:852.

van de overblijver.

3. De overgang onder algemene titel (lid 5) met meer waarborgen te omkleden ter bescherming van de belangen van de voorlaatste vennoot en ten behoeve van de rechtszekerheid. Mogelijk kan de notaris hier (in een eerder stadium) bij betrokken worden.

4. De regeling van lid 6 (voorrang schuldeisers) verder uit te werken.

8. vereffening

In art. 817 van het voorontwerp is de verplichting opgenomen om faillissement aan te vragen als tijdens de vereffening blijkt dat de schulden vermoedelijk de baten van de ontbonden personenvennootschap zullen overtreffen. Er is een uitzondering voor het geval alle bekende schuldeisers instemmen met voortzetting van de vereffening buiten faillissement. Omdat álle schuldeisers moeten instemmen, kan een schuldeiser die een relatief laag bedrag te vorderen heeft de voortzetting buiten faillissement tegenhouden. Met als gevolg mogelijk een lagere opbrengst voor de andere schuldeisers, in verband met de faillissementskosten. Wij geven in overweging een uitzondering op te nemen voor het geval een relatief 'kleine' schuldeiser zich verzet.

Als niet voldoende baten beschikbaar zijn voor het voldoen van de faillissementskosten en overige boedelschulden, kan de rechtbank het faillissement opheffen op grond van art. 16 Fw. In rechtspraak is het aanvragen van faillissement in een boedel met vrijwel geen baten ook wel aangemerkt als misbruik van recht. Hoe verhoudt het vorenstaande zich tot de verplichting faillissement aan te vragen?

advies

1. Wij geven in overweging de regeling over het verplicht aanvragen van faillissement nader te bezien.

2. Bij de liquidatie van de personenvennootschap zou nog voorzien kunnen worden in de naamgeving 'in liquidatie'.

9. commanditaire vennootschap

Voor de commanditaire vennoot geldt dat deze mag deelnemen aan het bestuur en de cv op basis van een volmacht mag vertegenwoordigen. Als dit echter een belangrijke oorzaak is van het faillissement van de personenvennootschap, is de commanditaire vennoot jegens de boedel aansprakelijk voor het bedrag van de schulden voor zover die niet door vereffening van de baten kunnen worden voldaan, zo blijkt uit art. 819 lid 4. Voor 'normale' vennoten geldt dat zij weliswaar hoofdelijk aansprakelijk zijn, maar in beginsel naar evenredigheid draagplichtig voor het tekort. Wij vragen ons af hoe deze regels zich tot elkaar verhouden. Hoe is de draagplicht voor het 'tekort' als een commanditair vennoot het beleid met drie gewone vennoten heeft bepaald en dit beleid een belangrijke oorzaak van het faillissement is?

In de MvT is vermeld dat in de Invoeringswet bepaald zal worden dat commanditaire vennoten die ten minste een bepaald belang hebben in een commanditaire vennootschap, ook moeten worden ingeschreven in het handelsregister.⁴ Dit vertoont overeenkomsten met de ubo-registratie. Zeker bij commanditaire vennoten die alleen vermogen ter beschikking stellen en zich niet met het beleid bemoeien, noch de personenvennootschap vertegenwoordigen. Hoe wordt na de uitspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 22 november 2022 met deze voorgestelde registratie omgegaan?⁵

---

⁴ Dit is (nog) niet in de voorgestelde invoeringswet opgenomen.

⁵ HvJ EU 22 november 2022, ECLI:EU:C:2022:912.

advies

1. Wij zien graag een toelichting op de verhouding van de draagplicht bij het faillissement van een commanditaire vennootschap.
2. Wij adviseren de registratieplicht voor commanditaire vennoten vanaf een bepaald belang nog eens te herzien in het licht van de uitspraak van 22 november 2022.

voorontwerp Invoeringswet modernisering personenvennootschappen

1. woonplaats

Voorgesteld wordt om aan art. 1:10 BW een derde lid toe te voegen dat bepaalt dat de zetel van een openbare personenvennootschap daar is waar deze volgens de overeenkomst de zetel heeft en bij gebreke daarvan ter plaatse van haar kantoor (de plaats waar het beroep of bedrijf feitelijk wordt uitgeoefend). Wij geven in overweging om voor een objectief te bepalen plaats te kiezen, zoals de zetel die aan het handelsregister wordt doorgegeven. De overeenkomst van personenvennootschap hoeft immers niet schriftelijk te worden vastgelegd en als dat wel gebeurt is de vraag of men een zetel opneemt. Daarnaast is het niet altijd zo dat duidelijk een plaats aan te wijzen is waar het beroep/bedrijf feitelijk wordt uitgeoefend.

advies

Wij geven in overweging een objectief te bepalen plaats te kiezen als woonplaats van de openbare personenvennootschap.

2. huwelijksvermogensrecht

Voorgesteld wordt aan art. 1:94 BW een lid toe te voegen waarin is bepaald dat niet het aandeel of deelnamerecht zelf in de gemeenschap van goederen valt maar de 'waarde' van het aandeel respectievelijk deelnamerecht.

Er geldt een uitzondering als voorzien is in toestemming aan een vennoot om zijn deelnamerecht in de openbare personenvennootschap aan een derde over te dragen. De voorgestelde bepaling roept bij ons meerdere vragen op. Als bijvoorbeeld de overeenkomst wordt aangepast en de toestemming daardoor vervalt, werkt dit dan door in het huwelijksgoederenrecht? Worden er eisen aan de toestemming gesteld; moet deze algemeen zijn of valt toestemming tot overdracht aan een beperktere groep mensen hier ook onder? Mogelijk is het de bedoeling dat de uitzondering geldt als er toestemming is die zodanig is dat de echtgenoot/geregistreerd partner op grond daarvan het deelnamerecht of aandeel zou kunnen verkrijgen? Hoe is het voor een echtgenoot kenbaar of er (wijziging in) het toestemmingsvereiste is voorzien?

De overeenkomst van personenvennootschap hoeft niet schriftelijk te zijn vastgelegd en ook niet te worden gedeponeerd. Discussie over de inhoud van de (meest recente versie van de) overeenkomst is dan mogelijk.

De verhouding met artikel 1:95a BW is niet geheel duidelijk: hierin is de algemene regel opgenomen dat als er sprake is van een buiten de huwelijksgemeenschap vallende onderneming (waaronder begrepen een aandeel in een personenvennootschap) er een redelijke vergoeding voor de kennis, vaardigheden en arbeid ten bate van de gemeenschap komt.

Om het huwelijksvermogensrecht niet nog meer te compliceren, adviseren wij om het aandeel in een personenvennootschap altijd buiten de gemeenschap te laten vallen, tenzij het gaat om een personenvennootschap waarvan alleen de echtgenoten vennoot zijn. Ook is verduidelijking gewenst in welk geval de waarde buiten de gemeenschap valt en wanneer niet en wat de verhouding is met art. 1:95a BW.

advies

Wij geven in overweging om de uitzondering te laten vervallen en in alle gevallen alleen een recht op verrekening van de waarde in de gemeenschap te laten vallen. Eventueel met uitzondering van personenvennootschappen waarvan alleen de echtgenoten vennoot zijn.

3. overgangsrecht

In het voorgestelde overgangsrecht wordt in art. 218 onder andere bepaald dat een bestaande maatschap, vennootschap onder firma of commanditaire vennootschap die voldoet aan de omschrijving van een openbare personenvennootschap vanaf het moment van inwerkingtreding van de wet rechtspersoonlijkheid heeft. Goederen die op dat moment aan die personenvennootschap zouden toebehoren als die op het moment van verkrijging al rechtspersoonlijkheid zou hebben gehad, gaan onder algemene titel rechtstreeks over. De MvT merkt op dat het dan gaat om goederen die op naam van de personenvennootschap zijn geleverd en niet om goederen die aan de vennoten of maten zijn geleverd ten behoeve van de personenvennootschap. Maar juist het leveren aan/op naam van die personenvennootschap was niet mogelijk vanwege het ontbreken van rechtspersoonlijkheid. Er zullen daardoor ongetwijfeld goederen zijn waarvan niet met zekerheid kan worden gezegd of deze op de rechtspersoon zijn overgegaan. Hoe moet hiermee worden omgegaan? Als bijvoorbeeld een hypotheekrecht wordt gevestigd, moet dit immers wel door de juiste personen gedaan worden. Is het overigens de bedoeling dat alle personenvennootschappen tot wiens vermogen (rechten op) registergoederen behoren een notariële registerverklaring laten opstellen?

Hiervoor hebben we opgemerkt dat uit de praktijk blijkt dat vennoten zich lang niet altijd realiseren wat de gevolgen van hun samenwerking zijn. Als bestaande personenvennootschappen met de inwerkingtreding van de nieuwe wet automatisch rechtspersoon worden, zijn die gevolgen dus nog groter. In onderdeel 2. (rechtspersoonlijkheid) hebben wij de suggestie voor een openbare personenvennootschap zonder rechtspersoonlijkheid gedaan. Dat zou ook een oplossing kunnen bieden voor bestaande personenvennootschappen, die dan niet 'opeens' rechtspersoonlijkheid krijgen.

advies

1. Wij adviseren de keuze voor een openbare personenvennootschap zonder rechtspersoonlijkheid mogelijk te maken en bestaande maatschappen, cv's en vennootschappen onder firma niet automatisch rechtspersoonlijkheid toe te kennen.
2. Wij adviseren de overgang onder algemene titel als onderdeel van het overgangsrecht verder uit te werken.

fiscale wetgeving

Wij vinden het positief dat bij de wetsvoorstellen ook een wetsvoorstel voor wijziging van fiscale wetgeving is gevoegd. Op die manier wordt een compleet beeld geschetst van de voorgestelde wijzigingen.

tot slot

Het is wenselijk om op korte termijn tot wetgeving voor personenvennootschappen te komen. Netwerk Notarissen is daarom verheugd dat een complete set wetsvoorstellen is voorgelegd, waarin ook het overgangsrecht en fiscale recht aan bod komen. Om de rechtszekerheid te waarborgen en de nieuwe regeling werkbaar te maken voor de doelgroep, menen wij dat de voorontwerpen op punten

aangepast moeten worden. Wij zijn graag bereid om hierover mee te denken en concept wetteksten aan te leveren.

Utrecht, 10 februari 2023,
Netwerk Notarissen
mr. Lucienne van der Geld, directeur
mr. Erja Zandijk, dossierverantwoordelijke

Netwerk Notarissen in een organisatie van 150 notariskantoren in Nederland met bijna 600 juristen die samen een expertnetwerk vormen op notariële onderwerpen. Zij vormen ook samen een denktank voor de veranderende maatschappij.